

Abstrakt

Východiská: V roku 2014 bolo v ČR 180 tisíc problémových užívateľov konopných drog. Akčný plán realizácie Národnej stratégie protidrogovej politiky pre ČR sa sústreďuje na zníženie miery a rizikovosti užívania marihuany, pričom v prvom období sa nepodarilo zrealizovať žiadne špecifické programy pre cieľovú skupinu. V roku 2015 využívalo nízkoprahové služby 2400 užívateľov marihuany. Téma užívateľov konopných drog v kontaktných a poradenských službách, a terénnych programoch sa objavuje na odborných stretnutiach, pričom chýba systematicky spracovaný materiál, ktorý by zhrňoval dobrú prax nízkoprahových služieb s danou cieľovou skupinou.

Cieľ: . Primárnym cieľom diplomovej práce je poskytnúť kvalitatívnu analýzu názorov pracovníkov kontaktných centier a terénnych programov v Prahe a Stredočeskom kraji, o možnosti poskytovania harm reduction a liečebných intervencií užívateľom konopných drog, v takomto type služieb. Práca by mohla slúžiť ako súhrnný materiál dobrej praxe harm reduction služieb v ČR a stať sa materiálom, ktorý môže pomôcť jednotlivým službám pri vytváraní koncepcie, resp. úprave a hodnotení práce s užívateľmi konopných drog.

Metódy a dizajn výskumu: Dáta boli zozbierané formou pološtrukturovaných rozhovorov s následnou analýzou metódou vytvárania trsov, zachytenia vzorcov a kontrastov a porovnávaní. Boli oslovené všetky existujúce terénne programy a kontaktné centrá, ktoré sú určené pre užívateľov drog, v Prahe a Stredočeskom kraji (totálny výber výskumného vzorku). Do výskumu sa zapojilo 78 % percent oslovených služieb (N=18).

Výsledky: Iba málo užívateľov konopných drog v kontakte s adiktologickými službami, neužíva súbežne aj iné drogy. Väčšina respondentov nevníma u polymorfných užívateľov užívanie marihuany ako problém, a naopak popisujú výhody pre primárnu klientelu týchto programov. Vnímanie dôležitosti práce s užívateľmi konopných drog pre väčšinou respondentov nie je ústredné a dôležitosť sa odvíja od intenzity práce s touto cieľovou skupinou. Kontaktné a poradenské služby pracujú s užívateľmi skôr v poradenskej činnosti. Prítomnosť užívateľov marihuany v kontaktnej miestnosti sa respondentom, javí skôr nevhodná, kvôli interakcii s primárnou cieľovou skupinou týchto programov (samotní užívatelia marihuany taktiež nemajú záujem o kontakty s problémovými užívateľmi drog). Terénne programy v Prahe nepovažujú užívateľov konopných drog za ich cieľovú skupinu, výnimkou sú terénne programy v prostredí zábavy. Terénne programy v Stredočeskom kraji užívateľov marihuany oslovujú v ich prirodzenom prostredí, pričom ako vhodný kontaktný nástroj vnímajú distribúciu filtrov na fajčenie konope. Respondenti sa zhodujú, že u užívateľov marihuany chýba presná zákazka a pokiaľ je formulovaná, tak je orientovaná ku kontrolovanému užívaniu, skôr než ku abstinencii.

Záver: .Zvolené metódy výskumu umožnili poskytnúť komplexný pohľad pracovníkov na prácu s užívateľmi konopných drog a zároveň opakovane pomenovať témy, ktoré by bolo vhodné ďalej skúmať. Tieto témy zahŕňujú napríklad kontrolované užívanie a využitie marihuany ako substitučnej látky pri odvykacích stavoch a pri pokusoch o udržanie abstinencie od iných, viac rizikových a nelegálnych drog.

Kľúčové slová: -užívatelia -konopné drogy-znižovanie rizík-služby